Informacijos apie platformose vykdomas veiklas teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių projekto pastabų derinimo pažyma

2022-08-08

Nr.	Įstaiga	Pastaba	Atsakymas
1.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 401 straipsnio, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 61(3) straipsniu įstatymo projektas parengtas siekiant įgyvendinti ne tik 2021 m. kovo mėn. Tarybos direktyvos 2021/514, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje nuostatas bet ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos parengtas pavyzdines taisykles pardavėjų, veikiančių dalijimosi ir trumpų projektų ekonomikoje, atžvilgiu. Atsižvelgiant į tai siūlytume įvertinti ar Taisyklių projektas neturėtų būti atitinkamai papildytas ir (ar) patikslintas. Taip pat primintina, kad informacijos teikimo prievolė pagal Tarybos direktyvą (ES) 2021/514 turėtų apimtų tiek tarpvalstybines, tiek netarpvalstybines veiklas.	Atsižvelgta. Rengiant Informacijos apie platformose vykdomas veiklas teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių projektą (toliau – Taisyklės), buvo vadovaujamasi 2021 m. kovo mėn. Tarybos direktyva 2021/514, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos parengtomis pavyzdinėmis taisyklėmis pardavėjų, veikiančių dalijimosi ir trumpų projektų ekonomikoje, atžvilgiu, taip pat Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 2, 3, 12, 13, 25, 26, 32, 33, 38, 39, 40^1, 87, 104^2, 126, 139, 140, 164 straipsnių, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 61^3 straipsniu įstatymu projekto nuostatomis. Atsižvelgiant į tai, kad informacijos teikimo prievolė pagal Tarybos direktyvą (ES) 2021/514 apima tiek tarpvalstybines,

			tiek netarpvalstybines veiklas, atitinkamai pakoreguota Taisyklių 4.13 papunkčio „Praneštinas pardavėjas“ sąvoka, numatant, kad jis gali būti ir ne Europos Sąjungos rezidentas bei nuomai pasiūlyti ne Europos Sąjungos jurisdikcijoje esantį nekilnojamąjį turtą. Taip pat Taisyklėse pataisyti punktai, kuriuose neteisingai buvo teikiama nuoroda tik į Europos Sąjungos valstybes nares ir neužsiminta apie kitas užsienio valstybes.
2.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Taisyklių projekto 4.16 papunktyje nurodoma, jog „kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Direktyvoje (ES) 2021/514“, atsižvelgiant į tai, kad direktyva nėra tiesioginio taikymo Europos Sąjungos teisės aktas, visos Tarybos direktyvoje (ES) 2021/514 apibrėžtos sąvokos turėtų būti perkeltos į rengiamas taisykles, jeigu jos nėra perkeliamos kitais teisės aktais.	Atsižvelgta. Taisyklių 4.17 (buvęs 4.16) papunktis pakoreguotas.
3.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Tarybos direktyvoje (ES) 2021/514 (8 ac straipsnio 4 dalyje) pasakyta, kad 8 ac straipsnio 1 dalyje nustatytų duomenų teikimo reikalavimų vykdymo tikslais kiekviena valstybė narė nustato būtinas taisykles, kuriomis reikalaujama, kad duomenis teikiantys platformų operatoriai, kaip tai suprantama pagal V priedo I skirsnio A poskirsnio 4 dalies b punktą, užsiregistruotų Sąjungoje. Taigi pagal direktyvą ne Europos Sąjungos skaitmeninių platformų operatoriai, kurie turi informacijos teikimo prievolę pagal Direktyvą privalo būti užregistruoti kurios nors Europos Sąjungos valstybės narės kompetentingos institucijos, tuo tarpu Taisyklių projekto II skyriuje reglamentuotas ne tik trečiųjų šalių platformų operatorių registravimas, bet ir Europos Sąjungos platformų operatorių. Todėl siūlytume papildomai įvertinti ar reikalinga reglamentuoti Taisyklių projekte ir Europos Sąjungos platformos operatorių įregistravimą.	Neatsižvelgta. Taisyklių II skyriuje aprašytas Europos Sąjungos platformos operatorių įregistravimas yra reikalingas tokių platformos operatorių identifikavimo tikslu Valstybinėje mokesčių inspekcijoje (toliau – VMI). Tam, kad šis platformos operatorius informaciją per Valstybinės mokesčių inspekcijos gyventojų pajamų mokesčio informacinės sistemos Mokesčių ir susijusių duomenų apsikeitimo posistemę (angl. – *Tax Information Exchange SubSystem*) (VMI TIES

			portalas) galėtų teikti VMI, reikalinga jį identifikuoti. Skirtingai nei trečiųjų šalių platformų operatoriams, Europos Sąjungos platformų operatoriams nebus suteikiamas individualus identifikavimo numeris ir jis nebus pranešamas visų Europos Sąjungos valstybių narių kompetentingoms institucijoms.
4.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Vadovaudamiesi 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB 57 straipsnio 1 dalies c punktu, pagal kurį priežiūros institucija pataria institucijoms bei įstaigoms teisėkūros ir administracinių priemonių, susijusių su fizinių asmenų teisių ir laisvių apsauga tvarkant asmens duomenis, klausimais, siūlome Įsakymo projektu tvirtinamų Informacijos apie platformose vykdomas veiklas teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių projektą (toliau – Taisyklių projektas) suderinti su Valstybine duomenų apsaugos inspekcija.	Atsižvelgta. Taisyklės buvo derinamos ir su Valstybine duomenų apsaugos inspekcija.
5.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Vadovaujantis Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 1R-72, 10 punktu, „įgyvendinant ES teisės aktą ir jo pakeitimus, nurodomas tik pirmasis (pagrindinis) ES teisės aktas ir paskutinis jį keitęs ES teisės aktas, nurodant šio teisės akto priėmimo datą, jį priėmusios institucijos (-ų) pavadinimą (-us), jo rūšį ir numerį.“. Atsižvelgiant į tai, įsakymo dėl Taisyklių projekto patvirtinimo preambulę prašome formuluoti taip: „Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 401 straipsnio, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 613 straipsniu įstatymu Nr. [XXX], Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 1997 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. 110 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų	Atsižvelgta. Įsakymo projekto preambulė patikslinta.

		patvirtinimo“, 22.9 papunkčiu ir įgyvendindamas 2011 m. vasario 15 d. Tarybos direktyvą 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje ir panaikinančią Direktyvą 77/799/EBB su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2021 m. kovo 22 d. Tarybos direktyva (ES) 2021/514:“.	
6.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Atkreipiame dėmesį, kad direktyva nėra tiesioginio taikymo teisės aktas, todėl visos direktyvos nuostatos turi būti perkeltos į nacionalinę teisę. Dėl šios priežasties Taisyklių projekte negali būti nuorodų į atskiras direktyvų nuostatas. Prireikus teikti nuorodas, jos turėtų būti daromos į direktyvų nuostatas perkeliančius nacionalinius teisės aktus. Atsižvelgiant į tai, prašome Taisyklių projekto 4.16 ir 10.6 (antroje pastraipoje) papunkčiuose bei 47, 51 ir 53 punktuose nukreipimą į direktyvų nuostatas keisti nuorodomis į nacionalinius direktyvas perkeliančius teisės aktus.	Atsižvelgta. Nurodyti Taisyklių papunkčiai ir punktai pataisyti.
7.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Taisyklių projekto 3 ir 15 punktuose yra minima 2021 m. kovo 22 d. Tarybos direktyva (ES) 2021/514, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje. Kyla klausimas, ar tikrai yra aktuali būtent keičianti direktyva, t. y. Direktyva (ES) 2021/514, ar galbūt turi būti referuojama į keičiamą direktyvą su jos pakeitimais? Tuo atveju, jei visgi Taisyklių projekto 3 punkte išliktų nuoroda į Direktyvą (ES) 2021/514, tuomet šį punktą reikėtų formuluoti taip, kad Taisyklės parengtos, ne „vadovaujantis 2021 m. kovo 22 d. Tarybos direktyvos (ES) 2021/514, “, bet „perkeliant ir įgyvendinant 2021 m. kovo 22 d. Tarybos direktyvos (ES) 2021/514, “.	Atsižvelgta. Nurodyti Taisyklių punktai pataisyti.
8.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Siūlome atsisakyti Taisyklių projekto 55 punkto („Taisyklės taikomos tiek, kiek jos neprieštarauja Direktyvai (ES) 2021/514. Esant neatitikimams tarp Direktyvos (ES) 2021/514 ir šių Taisyklių, viršenybė taikoma Direktyvai.“) kaip prieštaraujančio Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 249 straipsniui: „Direktyva yra privaloma kiekvienai valstybei narei, kuriai ji skirta, rezultato, kurį reikia pasiekti, atžvilgiu, bet nacionalinės valdžios institucijos pasirenka jos įgyvendinimo formą ir būdus“. Atkreipiame dėmesį, kad Taisyklių projektas negali prieštarauti direktyvos nuostatoms ir turi būti užtikrinta pilna jų atitiktis nacionalinėje teisėje.	Atsižvelgta. Taisyklių buvęs 55 punktas panaikintas.

9.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21 patvirtintų Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių 69 ir 79 punktais, prašome į Lietuvos narystės ES informacinę sistemą (LINESIS) įkelti Direktyvos (ES) 2021/514 ir teisės aktų bei jų projektų atitikties lentelę, pataisytą pagal rengėjams tiesiogiai pateiktas pastabas.	Atsižvelgta. Direktyvos (ES) 2021/514 ir teisės aktų bei jų projektų atitikties lentelė bus įkelta į Lietuvos narystės ES informacinę sistemą (LINESIS).
10.	Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija	Siūlytina Taisyklių 4.5 papunktį suderinti su 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/14/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR) 4 straipsnio 12 dalimi.	Atsižvelgta. Atsižvelgiant į tai, kad vadovaujantis Taisyklių 4.17 papunkčiu kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos BDAR, buvusį Taisyklių 4.5 papunktį (sąvoką „Duomenų saugumo pažeidimas“) panaikinome.
11.	Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija	Taisyklių 49 punkte nustatyta, kad BDAR 13 – 15 straipsniuose numatytos duomenų subjektų teisės gali būti apribotos tiek, kiek reikia BDAR 23 straipsnio 1 dalies e punkte nurodytiems interesams1 apsaugoti. Pastebėtina, kad siekiant teisėkūros priemonėje nustatyti duomenų subjektų teisių ribojimus, būtina remtis BDAR 23 straipsnio reikalavimais, t. y.: 2.1. Toks ribojimas turi būti nustatytas įstatyme; 2.2. Ribojimu gerbiama pagrindinių teisių ir laisvių esmė; 2.3. Konkretus ribojimas demokratinėje visuomenėje yra būtina ir proporcinga priemonė siekiant BDAR 23 straipsnio 1 dalyje nustatytų tikslų; 2.4. Ribojimą nustatančioje teisėkūros priemonėje yra pateikiamos konkrečios su juo susijusios nuostatos, nurodytos BDAR 23 straipsnio 2 dalyje. Tai reiškia, kad teisės akte, kuriame nustatomas asmens duomenų teisių ribojimas nepakanka pateikti nuorodos į BDAR 23 straipsnio 1 dalies atitinkamą punktą, bet turi būti aiškiai nustatyta tokių ribojimų apimtis, trukmė, taikymo atvejai, taip pat turi būti pateikti argumentai, pagrindžiantys jos būtinumą ir proporcingumą, kt.2 Tai savo praktikoje yra akcentavęs Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas3 , taip pat Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – ESTT) ir Europos Žmogaus Teisių Teismas, pavyzdžiui, ESTT sprendime byloje Nr. C-184/20 paaiškinta, kad	Atsižvelgta. Taisyklių 49 straipsnio antro sakinio atsisakyta.

		suvaržymą nustatančiame teises akte turi būti numatytos aiškios ir tikslios taisyklės, kuriomis būtų reglamentuojama atitinkamos priemonės apimtis ir taikymas4 , o Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutartyje – reikalavimas laikantis konstitucinio proporcingumo principo asmens teisių ir laisvių įstatymu neriboti labiau, negu reikia teisėtiems ir visuomenei svarbiems tikslams pasiekti, inter alia, suponuoja reikalavimą įstatymų leidėjui nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris sudarytų prielaidas pakankamai individualizuoti asmens teisių ir laisvių apribojimus: ribojantis asmens teises ir laisves įstatymo nustatytas teisinis reguliavimas turi būti toks, kad sudarytų prielaidas kiek įmanoma įvertinti individualią kiekvieno asmens padėtį ir, atsižvelgiant į visas svarbias aplinkybes, atitinkamai individualizuoti konkrečias tam asmeniui taikytinas ribojančias jo teises priemones5 . Inspekcija pabrėžia, kad Taisyklių 49 punktas, kiek jame nustatomos teisė riboti duomenų subjekto teises, įtvirtintas BDAR, nėra suderintas su asmens teisių ribojimų nustatymui keliamais reikalavimais, todėl sudaro sąlygas BDAR pažeidimui. Inspekcija rekomenduojama nenukrypti nuo taikytinos teismų praktikos ir, arba Taisyklių 49 straipsnyje pateikti nuorodą į konkretų ribojimą ir taikytinas asmens apsaugos priemones nustatantį įstatymą, arba Taisyklių 49 straipsnio antro sakinio atsisakyti.	